



## Розділ **XII**

# МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

### План лекційного заняття

- 1.Склад місцевих податків і зборів та особливості їх встановлення.
- 2.Податок на майно та його складові.
- 3.Збір за місця паркування транспортних засобів.
- 4.Туристичний збір.

- В умовах незалежної України початок формування **інституту місцевого оподаткування** був покладений разом із прийняттям 20 травня 1993 р. **Декрету Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори»**, яким визначалися 16 видів місцевих податків і зборів, їх граничні величини та порядок обчислення. У червні цього ж року перелік місцевих податків та зборів був доповнений ще одним – податком з продажу імпортованих товарів.
- В 1997 р. склад системи оподаткування був уточнений новою редакцією Закону України **«Про систему оподаткування»**, яким встановлювалися два місцевих податки та 14 місцевих зборів. За **«Про додаткові заходи щодо фінансування загальної середньої освіти»** від 17 вересня 1999 р. доповнив перелік місцевих зборів ще одним – збором на право використання суб'єктами підприємництва приміщень, пов'язаних з їх діяльністю, що знаходяться у центральній частині населеного пункту та у будинках, що є пам'ятками історії та культури.

- ▣ Проте 20 квітня 2000 р. був прийнятий закон, який скасував Закон від 17 вересня 1999 р.
  - На вимогу Закону України «Про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» від 20 березня 2003 р., починаючи з 1 січня 2004 р. скасовані ще два місцевих збори – готельний та за проїзд територією прикордонних областей автотранспорту, що прямує за кордон.

**Починаючи з 2004 року в Україні справлялись два місцевих податки і 12 видів місцевих зборів.**

**Зокрема, до них відносились:**

- ▣ **податок з реклами**
- ▣ **комунальний податок**
- ▣ **місцеві збори:**
  - за паркування автотранспорту;
  - ринковий;
  - за видачу ордера на квартиру;
  - курортний;
  - за участь у бігах на іподромі;
  - за виграш у бігах на іподромі; з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі;
  - за право використання місцевої символіки;
  - за право проведення кіно- і телезйомок; за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей;
  - за надання дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг;
  - із власників собак.

Місцеві податки та збори — це податки та збори, які встановлюються органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства, вони є обов'язковими до сплати в межах адміністративно-територіальних одиниць та зараховуються до місцевих бюджетів.

## МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

### ПОДАТОК НА МАЙНО

податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

плата за землю

транспортний податок

### ЄДИНИЙ ПОДАТОК

збір за місця для паркування транспортних засобів

туристичний збір

Відповідно до п. 12.3 ст. 12 ПКУ сільські, селищні та міські ради у межах повноважень та з урахуванням граничних розмірів ставок **ВСТАНОВЛЮЮТЬ СВОЇМИ РІШЕННЯМИ МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ**, які є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

## МІСЦЕВІ РАДИ

### ОБОВ'ЯЗКОВО УСТАНОВЛЮЮТЬ

- єдиний податок
- податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю)

**Примітка!** Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених ПКУ, **ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ.**

### В МЕЖАХ ПОВНОВАЖЕНЬ, ВИЗНАЧЕНИХ ПКУ вирішують питання щодо встановлення:

- податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки);
- збору за місця для паркування транспортних засобів;
- туристичного збору

- ▣ Оскільки плату за землю віднесено до місцевих податків і зборів, місцеві ради на виконання вимог чинного законодавства **повинні прийняти рішення про встановлення податку на майно в частині плати за землю і, зокрема, визначити ставки земельного податку та перелік пільг зі сплати податку**. Загальні засади встановлення податків і зборів визначено ст. 7 ПКУ.
- ▣ Відповідно до пп. 12.3.4 п. 12.3 ст. 12 Кодексу **рішення про встановлення місцевих податків та зборів і, зокрема, плати за землю, офіційно оприлюднюється до 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та зборів**.
- ▣ До 25 грудня року, що передуює звітному, органи місцевого самоврядування повинні **подати рішення щодо ставок земельного податку та наданих пільг зі сплати земельного податку до контролюючих органів** (п. 284.1 ст. 284 Кодексу).

# Стаття 266

## Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

### ПОДАТОК НА ЖИТЛО

Площа

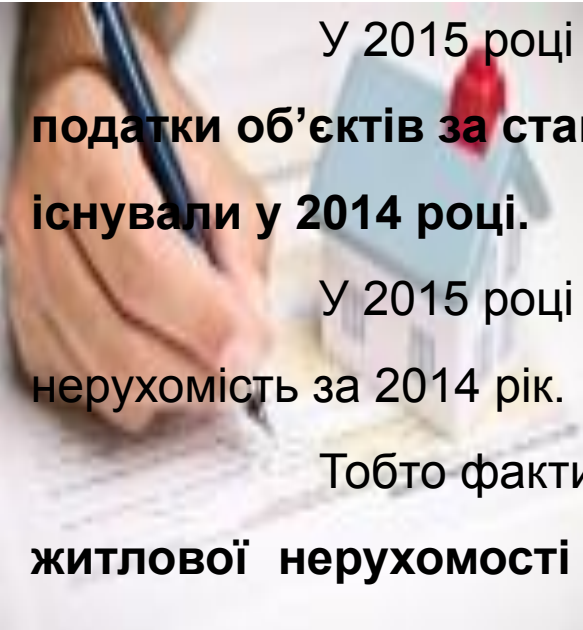
квартири **> 60 кв.м.**  
приватного будинку **> 120 кв.м.**



**2 %**

від мінімальної заробітної плати  
за кожен «зайвий» кв. м.





У 2015 році **всі громадяни будуть сплачувати податки об'єктів за ставками і з використанням пільг, які існували у 2014 році.**

У 2015 році громадяни сплачують податок на нерухомість за 2014 рік.

Тобто фактично умови і об'єкти **оподаткування житлової нерухомості** будуть залишатися такими, як в минулому році: податок сплачуватимуть ті, у площа квартири перевищує 150 кв.м. та приватного будинку, більшого за 250 кв.м. А нові податки будуть нараховуватися до 1 липня 2016 року і будуть сплачувати у 2016 року за 2015 рік.



Новий податок на нерухомість буде стосуватись тих, хто осіб які одноосібно володіють однією чи більше квартирами і використовують їх для отримання доходу, наприклад здання в найм.

Пересічний громадянин не відчує цього податку, оскільки більшість квартир перебувають у сумісній власності. Таким чином загальна площа житлової нерухомості чи нежитлової не буде перевищувати встановленої квадратури. Тобто, якщо квартира зареєстрована на кількох людей і перевищує встановлених 60 кв.м., то фактично вона не буде оподатковуватись.

Податковим кодексом чітко передбачено, що місцевим органом самоврядування до 1 лютого мають бути встановлені пільги на 2015 рік, які будуть використовуватися при сплаті у



**Платники податку:** є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості

У разі перебування об'єктів житлової нерухомості у **спільній частковій власності кількох осіб**, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку

У разі перебування об'єкта житлової нерухомості у **спільній сумісній власності кількох осіб** та:

- 1) не поділений в натурі - платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;
- 2) поділений між ними в натурі - платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

**ОБ'ЄКТОМ ОПОДАТКУВАННЯ** є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

## **Не є об'єктом оподаткування:**

- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);
- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення;
- будівлі дитячих будинків сімейного типу;
- гуртожитки;



# Не є об'єктом оподаткування:

- ▣ житлова нерухомість непридатна для проживання, в тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради;
- ▣ об'єкти житлової нерухомості, в тому числі їх частки, що належать дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа, визнаним такими відповідно до закону, дітям-інвалідам, які виховуються самотніми матеріями (батьками), але не більше одного такого об'єкта на дитину;
- ▣ об'єкти нежитлової нерухомості, які використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;
- ▣ будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств;
- ▣ будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, призначені для використання безпосередньо у сільськогосподарській діяльності;
- ▣ об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств.

## **База оподаткування:**

загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток



**фізичних осіб**, обчислюється органом ДФС на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно



**юридичних осіб**, обчислюється ними самостійно, виходячи з житлової площі об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт

**Базовий податковий (звітний) період:** календарний рік

## **Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки**

Ставки податку для об'єктів житлової або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради в залежності від місця розташування та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує **2 % розміру мінімальної заробітної плати**, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 кв. метр бази оподаткування

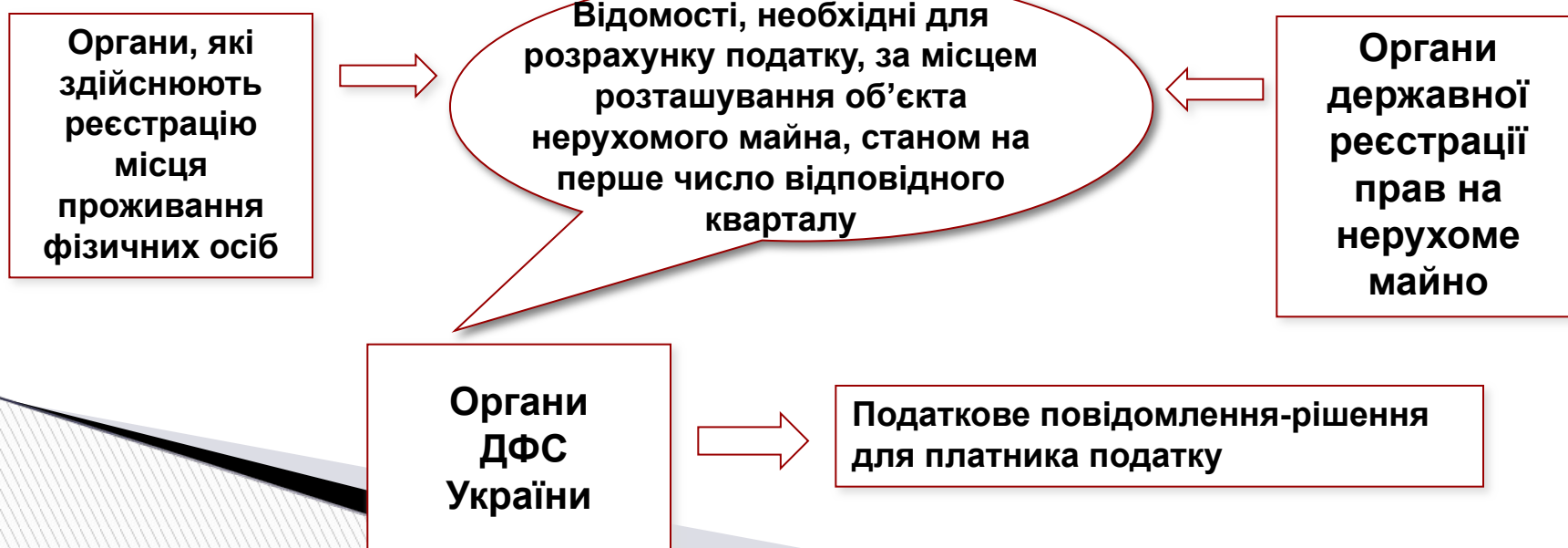
- **Пільги зі сплати податку**
- **зменшення бази оподаткування об'єктів житлової нерухомості, яка перебуває у власності фізичної особи, для:**
  - - квартири – на 60 кв.м;
  - - житлового будинку – на 120 кв.м
  - - для різних типів об'єктів житлової нерухомості (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири та житлового будинку, у тому числі їх часток), - на 180 кв. м.

# Порядок обчислення суми податку

## Платники податку-юридичні особи:

самостійно обчислюють суму податку на 1 січня звітного року і до 1 лютого цього ж року подають органу ДФС за місцезнаходженням об'єкта оподаткування декларацію з розбивкою річної суми рівними частками поквартально;  
щодо новоствореного (нововведеного) об'єкта житлової нерухомості декларація подається протягом місяця з дня виникнення права власності на такий об'єкт.

## Порядок обчислення суми податку з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, які знаходяться у власності фізичних осіб, проводиться органом ДФС за місцезнаходженням об'єкта житлової (нежитлової) нерухомості:





**Податкове зобов'язання сплачується за звітний рік:**



**фізичними особами –**  
протягом **60 днів** з  
дня вручення  
податкового  
повідомлення-рішення



**юридичними особами –**  
авансовими внесками  
щокварталу до **30**  
числа місяця, що  
наступає за звітним  
кварталом

### **Порядок сплати податку**

Податок сплачується за місцем розташування об'єкта оподаткування і зараховується до відповідного бюджету згідно з положеннями Бюджетного кодексу України ([266.9.1](#))

# ПОДАТОК НА ТРАНСПОРТ



Об'єм двигуна більше **3 л**

Вік авто не більше **5 років**  
(із 2009 року випуску)

**25 000 грн**

- **Податок на транспорт** полягає в тому, що ті, хто станом на 1 січня володіють легковими авто, об'ємом двигуна більше **3 тис куб. см.**, а вік авто не більше 5 років, мають сплачувати за утримання авто **25 тисяч гривень** на рік.
- Кожного громадянина буде повідомлено про необхідну суму до сплати податку **податковим повідомленням-рішенням**, яке буде розіслано податковими інспекціями за місцем реєстрації автотранспорту.
- **Усі платники податку до 1 липня отримують повідомлення і на сплату цього рішення матимуть 60 календарних днів.**
- Організації також будуть платити податок на транспорт, але для юридичних осіб – це самостійний обов'язок. Вони мають задекларувати авто й сплачувати щоквартально рівними частинами податок.